

سرشناسه: همایون، محمد‌هادی، ۱۳۴۲-، گردآورنده
عنوان و نام پدیدآور: فول و زوال ایالات متحده آمریکا (دیدگاه‌ها و
راهبردها) (سال شماره ۱) / به کوشش محمد‌هادی همایون، احمد توانایی،
محمد حسین شعاعی.
مشخصات نشر: مشخصات ظاهری: ۳۹۴ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۰۵-۲۱۴-۹۲۴-۴
موضوع: ایالات متحده - سیاست و حکومت - قرن ۲۱، م - مقاله‌ها و خطابه‌ها
شناسه افزوده: توانایی، احمد، ۱۳۵۴-، گردآورنده
شناسه افزوده: شعاعی، محمد حسین، ۱۳۶۸-، گردآورنده
ردیبندی کنگره: E178
ردیبندی دیجیوی: ۹۷۳
شماره کتابشناسی ملی: ۸۵۴۶۲۳۴

پژوهش:
دکتر محمدهادی همایون، دکتر احمد توانایی و دکتر محمد حسین شعاعی

جمعی از استادان و دانشجویان دانشگاه امام صادق (ع)

به مناسبت: اولین سالگرد شهادت سپهبد پاسدار حاج قاسم سلیمانی

فروشگاه اینترنتی:

www.press.iust.ac.ir

E-mail: pub@iust.ac.ir

تمام حقوق محفوظ است. هیچ بخشی از این کتاب بدون اجازه مکنوب ناشر قابل تکثیر با نولید مجدد به هیچ شکلی از جمله چاپ، فوکبی، انتشار الکترونیک، فیلم صدا و انتقال در فضای مجازی نمی باشد.
 این اثر تحت پوشش قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنّفان ایران قرار دارد.

تیسراں:

بے روح بلند و ملکوتی ہم شہدای مقاومت، از آغاز تا کنون؛ بے ویرہ شہید والا مقام
سردار حاج قاسم سلیمانی و ہمز زم صادقش، شہید ابو محمدی المہندس۔ روشنان شاد و
راہشان پر رہو باد۔

فهرست اجمالی

سخن ناشر.....	۲۷
سخن آغازین: دفتر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم تحقیقات و فناوری / دکتر مسعود فکری.....	۲۹
پیشگفتار: خورد گاو نادان زپهلوی خویش! / دکتر احمد توانایی.....	۳۱

بخش اول: افول و زوال تمدنی ایالات متحده آمریکا

مقاله اول: نشانه‌شناسی افول تمدن آمریکایی در قرآن کریم / دکتر محمد عترت‌دوست.....	۶۷
مقاله دوم: آمریکا از اساس صهیونیست زاده شد؛ تحلیل وضعیت امروز و آینده محتشم آمریکا در بازگشت به ریشه‌های شکل‌گیری آن / دکتر محمد‌هادی همایون.....	۹۵
مقاله سوم: آمریکا علیه آمریکا / دکتر احسان شاکری خوئی.....	۱۱۱
مقاله چهارم: افول آمریکا و تمدن‌سازی نوین اسلامی / امیرحسین عرب‌پور.....	۱۱۷
مقاله پنجم: بررسی انتقادی نحوه نمایش افول و زوال آمریکا در رسانه‌های اروپائی و آمریکایی / دکتر محمد‌امین مذهب.....	۱۲۷
مقاله ششم: زوال مستکبران، وعده‌ای قطعی / دکتر محمد‌مهدی رضائی (احسان).....	۱۴۱
مقاله هفتم: کرونا و دلالت‌های تام افول آمریکا / دکتر محمد‌حسین شعاعی.....	۱۵۳
مقاله هشتم: گفتمان مقاومت و چهارچوب افول ابرقدرتی آمریکا؛ جستاری برای درنگ / دکتر مصطفی غفاری.....	۱۶۵

۸ افول و زوال ایالات متحده آمریکا (دیدگاه‌ها و راهبردها): سال شمار (۱)

مقاله نهم: مذهب در دیپلماسی؛ گفتمانی ضد امپریالیسم و ترویریسم آمریکا (یادداشتی بر کتاب «احیای جهانی مذهب و تحول در روابط بین الملل») / احسان هنرجو.....۱۷۵

بخش دوم: افول و زوال سیاسی - گفتمانی ایالات متحده آمریکا

مقاله دهم: بازاریابی سیاسی افول موربانه‌وار؛ چالش‌های روند تضعیف وجهه جهانی آمریکا / دکتر نادر جعفری هفت‌خوانی.....۱۸۳

مقاله یازدهم: پامدهای افول قدرتمندی آمریکا در مناسبات این کشور با همپیمانان عربی / دکتر مسعود فکری ۲۱۱

مقاله دوازدهم: نقدی بر تحلیل تاریخی با فراتاریخی «بازسازی» قدرت آمریکا (با تأکید بر دیدگاه ساموئل هاتینگتون) / محمد امین حضرتی و دکتر مهدی جاوادانی مقدم ۲۲۳

بخش سوم: افول و زوال فرهنگی - اجتماعی ایالات متحده آمریکا

مقاله سیزدهم: افول آمریکا در بُرُشی از واقعیات جغرافیای فرهنگی آن / دکتر علی احمدی....۲۶۵

مقاله چهاردهم: افول و انحطاط اخلاق در روزش آمریکا / دکتر امین پورنیتی.....۲۷۷

مقاله پانزدهم: بررسی ریشه‌های افول آمریکا در تنزل بشریت به حیوانیت / حمید رضا دهقان نیری . ۲۸۷

مقاله شانزدهم: پیش‌بینی افول آمریکا از افق حکمت علوی؛ شاخص‌شناسی اقتدار اجتماعی / دکتر رضا محمدزاده.....۲۹۵

مقاله هفدهم: ترامپیسم، مهری زرد بر رؤیای سبز آمریکایی! / علیرضا روشن ضمیر.....۳۰۷

مقاله هجدهم: لا احِبُّ الْآفَلِين: تأملی در افول و زوال آمریکا / دکتر ابوالفضل بهادری اصطبهاناتی ۳۱۷

بخش چهارم: افول و زوال حقوقی ایالات متحده آمریکا

مقاله نوزدهم: ارزیابی عدالت در سیاست جنایی ایالات متحده آمریکا / دکتر جعفر صادق منش ...۳۲۵

مقاله بیستم: سناریوهای افول هژمونی آمریکا: مطالعه موردی سیاست واقع‌گرایی تهاجمی و نقض حقوق بشر / ایس اسدی و فاطمه جمشیدی.....۳۴۷

بخش پنجم: افول و زوال اقتصادی ایالات متحده آمریکا

- مقاله بیست و یکم: نشانه شناسی افول آمریکا در بستر تناقضات سرمایه داری معاصر /
دکتر احمد بیگلری ۳۶۵
- مقاله بیست و دوم: افول آمریکا؛ رهیافت اقتصاد سیاسی بین الملل / دکتر داود کریمی پور ۳۷۱

بخش ششم: افول و زوال مدیریت و حکمرانی ایالات متحده آمریکا

- مقاله بیست و سوم: تأثیر رهبران موقعیتی و واکنشی بر تشدید روند افول جایگاه هژمونیک آمریکا /
دکتر حسین آجورلو ۳۸۱

فهرست تفصیلی

سخن ناشر.....	۲۷
سخن آغازین: دفتر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم تحقیقات و فناوری دکتر مسعود فکری.....	۲۹
پیشگفتار: خورد گاو نادان زپهلوی خویش! / دکتر احمد توانایی.....	۳۱
۱. نشانه‌شناسی افول تمدن آمریکایی در قرآن کریم.....	۳۴
۲. آمریکا از اساس صهیونیست زاده شد؛ تحلیل وضعیت امروز و آینده محظوم آمریکا در بازگشت به ریشه‌های شکل‌گیری آن.....	۳۴
۳. آمریکا علیه آمریکا.....	۳۵
۴. افول آمریکا و تمدن سازی نوین اسلامی.....	۳۶
۵. بررسی انتقادی نحوه نمایش افول و زوال آمریکا در رسانه‌های اروپایی و آمریکایی.....	۳۷
۶. زوال مستکبران، وعده‌ای قطعی.....	۳۸
۷. کرونا و دلالت‌های تام افول آمریکا.....	۳۸
۸. گفتمان مقاومت و چهارچوب افول ابرقدرتی آمریکا؛ جستاری برای درنگ.....	۴۰
۹. مذهب در دیپلماسی؛ گفتمانی ضد امپریالیسم و ترویسم آمریکا یادداشتی بر کتاب «احیای جهانی مذهب و تحول در روابط بین الملل».....	۴۱
۱۰. بازاریابی سیاسی افول موریانه‌وار؛ چالش‌های روند تضییف وجهه جهانی آمریکا.....	۴۲
۱۱. پیامدهای افول قدرتمندی آمریکا در مناسبات این کشور با هم‌پیمانان عربی.....	۴۳
۱۲. نقدی بر تحلیل تاریخی یا فراتاریخی «بازسازی» قدرت آمریکا (با تأکید بر دیدگاه ساموئل هانتینگتون).....	۴۶
۱۳. افول آمریکا در بُرشی از واقعیات جغرافیای فرهنگی آن.....	۴۷

۱۲ □ افول و زوال ایالات متحده آمریکا (دیدگاه‌ها و راهبردها)؛ سال شمار (۱)

۱۴	افول و انحطاط اخلاق در ورزش آمریکا.....
۴۸	
۱۵	بررسی ریشه‌های افول آمریکا در تنزل بشریت به حیوانات.....
۴۹	
۱۶	پیش‌بینی افول آمریکا از افق حکمت علوی: شاخص‌شناسی اقتدار اجتماعی.....
۵۱	
۱۷	ترامپیسم، مهری زرد بر رؤیای سبز آمریکایی!.....
۵۳	
۱۸	لأحِبُّ الْأَفْلَيْنِ (تأمّلی در افول و زوال آمریکا).....
۵۴	
۱۹	ارزیابی عدالت در سیاست جنایی ایالات متحده آمریکا.....
۵۶	
۲۰	سناریوهای افول هژمونی آمریکا: مطالعه موردی سیاست واقع گرایی تهاجمی و نقض حقوق بشر ..
۵۷	
۲۱	نشانه‌شناسی افول آمریکا در بستر تناقضات سرمایه‌داری معاصر.....
۵۸	
۲۲	افول آمریکا؛ رهیافت اقتصاد سیاسی بین‌الملل.....
۶۰	
۲۳	تأثیر رهبران موقعیتی و واکنشی بر تشدید روند افول جایگاه هژمونیک آمریکا.....
۶۱	

بخش اول: افول و زوال تمدنی ایالات متحده آمریکا

مقاله اول: نشانه‌شناسی افول تمدن آمریکایی در قرآن کریم / دکتر محمد عترت دوست.....	۶۷
چکیده.....	۶۷
مقدمه.....	۶۸
پیشینه تحقیق.....	۶۹
۱. تبیین مفهوم لغوی و اصطلاحی تمدن.....	۷۰
۲. امکان‌سنجی نشانه‌شناسی تمدنی در قرآن کریم.....	۷۲
۳. نشانه‌های اجتماعی انحطاط در قرآن کریم.....	۷۳
۱-۱. تکذیب نشانه‌های الهی.....	۷۵
۲-۱. استکبار و خودبربنی.....	۷۷
۳-۱. اختلاف و نظریه.....	۷۹
۴-۱. ظلم و ستم.....	۸۱
۴. نشانه‌های فرهنگی انحطاط در قرآن کریم.....	۸۲
۱-۲. خودباختگی هویتی.....	۸۳
۲-۲. فساد اجتماعی.....	۸۴
۵. نشانه‌های اقتصادی انحطاط در قرآن کریم.....	۸۷
۱-۳. معاملات اقتصادی ناسالم.....	۸۷

فهرست مطالب ۱۳ □

۸۹	۲-۵. اسراف و تجمل‌گرایی.....
۹۱.....	نتیجه‌گیری.....
۹۲.....	منابع.....
مقاله دوم: آمریکا از اساس صهیونیست زاده شد؛ تحلیل وضعیت امروز و آینده محظوم آمریکا در بازگشت به ریشه‌های شکل‌گیری آن / دکتر محمدهادی همایون.....	
۹۵	چکیده.....
۹۶	مقدمه.....
۹۷	۱. رنسانس و تحول علمی.....
۱۰۱	۲. رسانه‌های توده.....
۱۰۲.....	۳. ظهور پروتستانیسم.....
۱۰۴.....	۴. سفرهای دریابی و تصرف آمریکا.....
۱۰۷.....	نتیجه‌گیری.....
۱۰۹.....	یادداشت‌ها.....
۱۱۰	منابع.....
مقاله سوم: آمریکا علیه آمریکا / دکتر احسان شاکری خوئی.....	
۱۱۱.....	چکیده.....
۱۱۲.....	مقدمه و بیان مسئله.....
۱۱۵.....	نتیجه‌گیری.....
۱۱۶	منابع.....
مقاله چهارم: افول آمریکا و تمدن‌سازی نوین اسلامی / امیرحسین عرب‌پور.....	
۱۱۷.....	چکیده.....
۱۱۸.....	مقدمه.....
۱۱۹	۱. افول قدرت نرم آمریکا.....
۱۲۱	۲. تقابل تمدنی «اسلام سیاسی» و «لیبرال دموکراسی».....
۱۲۳.....	نتیجه‌گیری.....
۱۲۴	منابع.....

۱۴ □ افول و زوال ایالات متحده آمریکا (دیدگاه‌ها و راهبردها)؛ سال شمار (۱)

مقاله پنجم: بررسی انتقادی نحوه نمایش افول و زوال آمریکا در رسانه‌های اروپایی و آمریکایی / دکتر محمدامین مذهب.....	۱۲۷
۱۲۷..... محمد جواد رحیمیان.....	۱۲۷
۱۲۷..... چکیده.....	۱۲۷
۱۲۸..... مقدمه.....	۱۲۸
۱۲۹..... پیشینه تحقیق.....	۱۲۹
۱۳۲..... روش تحقیق و جمع آوری داده.....	۱۳۲
۱۳۳..... ۱. تجزیه و تحلیل انتخاب کلمات.....	۱۳۳
۱۳۷..... ۲. تجزیه و تحلیل متن.....	۱۳۷
۱۳۸..... نتیجه‌گیری.....	۱۳۸
۱۳۹..... منابع.....	۱۳۹
مقاله ششم: زوال مستکبران، وعده‌ای قطعی / دکتر محمد‌مهدی رضائی (احسان).....	۱۴۱
۱۴۱..... چکیده.....	۱۴۱
۱۴۲..... مقدمه.....	۱۴۲
۱۴۲..... ۱. مفهوم استکبار.....	۱۴۲
۱۴۳..... ۲. ویژگی‌های استکبار.....	۱۴۳
۱۴۳..... ۳. عوامل پیدایش استکبار در انسان.....	۱۴۳
۱۴۴..... ۴. نمونه‌های مستکبران در قرآن.....	۱۴۴
۱۴۴..... ۵. رنج و عذاب مستکبران.....	۱۴۴
۱۴۴..... ۱-۵. مرگ دردنگ.....	۱۴۴
۱۴۵..... ۲-۵. عذاب دردنگ برای مستکبران.....	۱۴۵
۱۴۵..... ۳-۵. آتشِ خود افروخته.....	۱۴۵
۱۴۵..... ۴-۵. به گردن فتد سرکش تُند خوی.....	۱۴۵
۱۴۶..... ۶. هر چه کُنی به خود کُنی!.....	۱۴۶
۱۴۶..... ۷. سنت پایدار خداوند، نابودی مستکبران.....	۱۴۶
۱۴۷..... ۸. ناقانی مستکبران از عملکرد درست.....	۱۴۷
۱۴۷..... ۹. بی‌گسی و بی‌پناهی مستکبران.....	۱۴۷

فهرست مطالب ۱۵ □

۱۴۷.....	۱۰. عاقبت همراهی و همکاری با مستکبران
۱۴۸.....	۱۱. اگر هم بخواهند، نمی‌توانند
۱۴۹.....	۱۲. بدفرجامی و ذلت برای متکبران
۱۴۹.....	۱۳. هلاکت مستکبران
۱۵۰.....	۱۴. مستکبران، اسیران مکر خدا
۱۵۰.....	نتیجه‌گیری
۱۵۱.....	منابع
۱۵۳.....	مقاله هفتم: کرونا و دلالت‌های نام افول آمریکا / دکتر محمدحسین شعاعی
۱۵۳.....	چکیده
۱۵۴.....	مقدمه
۱۵۵.....	۱. ضعف در ساختارهای حکمرانی
۱۵۶.....	۲. کاستی‌های نظام اجتماعی
۱۵۷.....	۳. ناتوانی‌های نظام سلامت
۱۵۹.....	۴. مشکلات بنیادین اقتصادی
۱۶۱.....	نتیجه‌گیری
۱۶۲.....	یادداشت‌ها
۱۶۳.....	منابع
۱۶۵.....	مقاله هشتم: گفتمان مقاومت و چهارچوب افول ابرقدرتی آمریکا؛ جستاری برای درنگ / دکتر مصطفی غفاری
۱۶۵.....	چکیده
۱۶۶.....	۱. شناخت چهارچوب
۱۶۶.....	۱-۱. هویت
۱۶۹.....	۲-۱. قدرت
۱۶۷.....	۳-۱. روایت
۱۶۸.....	۲. پیکره؛ جنگ روایت‌ها
۱۶۸.....	۱-۲. کشاکش هویتی
۱۶۹.....	۲-۲. قدرت مقاومت

۱۶ □ افول و زوال ایالات متحده آمریکا (دیدگاه‌ها و راهبردها)؛ سال شمار (۱)

۱۷۰.....	چالش روابط.....۳-۲
۱۷۰.....	۱-۳-۲.....پیچیدگی
۱۷۱.....	۲-۳-۲.....باننمایی
۱۷۲.....	نتیجه‌گیری.....
۱۷۳.....	منابع.....
مقاله نهم: مذهب در دیپلماسی؛ گفتمانی ضد امپریالیسم و ترویریسم آمریکا (یادداشتی بر کتاب «احیای جهانی مذهب و تحول در روابط بین الملل») / احسان هنرجو.....۱۷۵	
۱۷۵.....	چکیده.....
۱۷۶.....	مقدمه و گزارش اثر.....
۱۸۰.....	منابع.....

بخش دوم: افول و زوال سیاسی - گفتمانی ایالات متحده آمریکا

مقاله دهم: بازاریابی سیاسی افول موریانه‌وار؛ چالش‌های روند تضعیف وجهه جهانی آمریکا / دکتر نادر جعفری هفت‌خوانی.....۱۸۳	
۱۸۳.....	چکیده.....
۱۸۴.....	مقدمه و بیان مستله پژوهش.....
۱۸۵.....	۱. پیشینه و چهارچوب نظری پژوهش.....
۱۸۵.....	۱-۱. بازاریابی سیاسی بین المللی و وجهه (تصویر) ملی.....
۱۸۶.....	۲-۱. نظریه برنده‌نیگ ملی.....
۱۸۷.....	۳-۱. نظریه تصویر.....
۱۸۷.....	۱-۳-۱. نظریه تصویر در کسب و کار (بازرگانی بین الملل).....
۱۸۸.....	۱-۳-۲. نظریه تصویر در ارتباطات بین الملل.....
۱۸۸.....	۱-۳-۳. نظریه تصویر در روابط بین الملل.....
۱۹۰.....	۱-۳-۴. نظریه تصویر در روان‌شناسی اجتماعی.....
۱۹۳.....	۴-۱. تطبیق نظریه تصویر با افول تدریجی وجهه/تصویر آمریکا.....
۱۹۶.....	۲. روش پژوهش و اجرای آن.....
۱۹۷.....	۳. یافته‌های پژوهش: مروری بر پیمایش‌های جهانی درباره قدرت نرم و وجهه ملی آمریکا.....

فهرست مطالب ۱۷ □

۱۹۷.....	۱-۳
۱۹۹.....	۲-۳
۲۰۰.....	۳-۳
۲۰۰.....	۱-۳-۳
۲۰۰.....	۲-۳-۳
۲۰۴.....	نتیجه‌گیری
۲۰۷.....	یادداشت‌ها
۲۰۸.....	منابع
مقاله یازدهم: پیامدهای افول قدرتمندی آمریکا در مناسبات این کشور با همپیمانان عربی / دکتر مسعود فکری..... ۲۱۱	
۲۱۱.....	چکیده
۲۱۲.....	مقدمه
۲۱۳.....	۱. کشورهای عربی.....
۲۱۴.....	۱-۱. یمن، مصر، سودان، سوریه، لبنان، لیبی، تونس، الجزایر، سومالی: جمهوری مبتنی بر انتخاب مستقیم مردم.....
۲۱۴.....	۲-۱. عراق و لبنان: جمهوری به شیوه پارلمانی.....
۲۱۴.....	۳-۱. عربستان، بحرین، عمان، اردن، مغرب یا مراکش.....
۲۱۴.....	۴-۱. کویت، امارات و قطر.....
۲۱۴.....	۲. ظرفیت‌ها و سرمایه‌های کشورهای عربی.....
۲۱۶.....	۳. نقاط ضعف کشورهای عربی.....
۲۱۷.....	۴. روابط کشورهای عربی با غرب.....
۲۱۷.....	۱-۴. دوره استعمار.....
۲۱۷.....	۲-۴. دوران پسا استعمار.....
۲۱۸.....	۳-۴. دوران کنونی.....
۲۱۹.....	۵. رویکرد و راهبرد آمریکا در روابط با کشورهای عربی.....
۲۱۹.....	۶. فرجام این روابط با افول قدرت آمریکا.....
۲۲۱.....	منابع.....

۱۸ □ افول و زوال ایالات متحده آمریکا (دیدگاه‌ها و راهبردها)؛ سال شمار (۱)

مقاله دوازدهم: نقدی بر تحلیل تاریخی یا فراتاریخی «بازسازی» قدرت آمریکا (با تأکید بر دیدگاه ساموئل هانتینگتون) / محمدامین حضرتی و دکتر مهدی جاودانی مقدم ۲۲۳	۲۲۳
چکیده ۲۲۳	۲۲۴
مقدمه ۲۲۴	۲۲۴
۱. ایالات متحده آمریکا: افول یا بازسازی، نویسنده: دکتر ساموئل هانتینگتون ۲۲۴	۲۲۴
۱.۱. موج نوین افول باوری ۲۲۴	۲۲۴
۱.۲. نشانه‌های افول ۲۲۶	۲۲۶
۱.۳. کسری‌ها ۲۲۷	۲۲۷
۱.۴. سهم‌ها و نرخ‌ها ۲۳۰	۲۳۰
۱.۵. مشکلات ساختاری ۲۳۳	۲۳۳
۱.۶. منابع داخلی بازسازی ۲۳۷	۲۳۷
۱.۷. مؤلفه‌های بین‌المللی قدرت آمریکا ۲۳۹	۲۳۹
۱.۸. سیاست افول و بازسازی ۲۴۳	۲۴۳
۲. افول یا بازسازی در بوته نقد: با تمرکز بر مقاله هانتینگتون و دگردیسی قدرت در نظام بین‌الملل .. ۲۴۷	۲۴۷
۲-۱. پذیرش افول: نقطه مشترک افول باوران و بازسازی گرایان ۲۴۷	۲۴۷
۲-۲. افول اقتصادی آمریکا ۲۴۸	۲۴۸
۲-۳. هزینه نظامی و افول در پرتو توسعه طلبی امپریالیستی ۲۵۱	۲۵۱
۲-۳-۱. هزینه نظامی بیش از هزینه‌های دوران جنگ سرد و جنگ عراق ۲۵۱	۲۵۱
۲-۳-۲. هزینه‌های نظامی در فضای رقابت آمیز جدید ۲۵۲	۲۵۲
۲-۳-۳. توسعه طلبی امپریالیستی و هزینه‌های نظامی ۲۵۵	۲۵۵
۲-۴. تضعیف شدید قدرت نرم آمریکا در نظام بین‌الملل ۲۵۸	۲۵۸
۲-۵. افول از داخل: تشدید مشکلات ساختاری و منابع داخلی بازسازی ۲۵۹	۲۵۹
نتیجه‌گیری ۲۶۰	۲۶۰
منابع ۲۶۲	۲۶۲

بخش سوم: افول و زوال فرهنگی - اجتماعی ایالات متحده آمریکا

مقاله سیزدهم: افول آمریکا در پریشی از واقعیات جغرافیای فرهنگی آن / دکتر علی احمدی.....	۲۶۵
چکیده.....	۲۶۵
مقدمه.....	۲۶۶
۱. افول امپراتوری آمریکا؛ یک واقعیت.....	۲۶۶
۲. تنوع قومی و برتری جویی یهود.....	۲۶۸
۳. خشونت و نژادپرستی.....	۲۷۲
۴. کلان شهرها، بی اخلاقی و فساد.....	۲۷۴
نتیجه‌گیری.....	۲۷۵
منابع.....	۲۷۶
مقاله چهاردهم: افول و انحطاط اخلاق در ورزش آمریکا / دکتر امین پورنقی.....	۲۷۷
چکیده.....	۲۷۷
مقدمه.....	۲۷۸
۱. تبعیض نژادی در ورزش آمریکا.....	۲۷۹
۲. وضعیت خشونت و پرخاشگری در ورزش ایالات متحده آمریکا.....	۲۸۰
۳. رسوایی‌های مالی و اخلاقی در ورزش آمریکا.....	۲۸۱
۱-۱. اتفاق بلک ساکز در سال ۱۹۱۹.....	۲۸۱
۲-۱. موارد متعدد رسوایی‌های اخلاقی و سوءاستفاده جنسی در ورزش دانشگاهی.....	۲۸۲
۳-۱. موارد متعدد کارهای غیراخلاقی جنسی و مالی در فوتبال آمریکایی از جمله.....	۲۸۲
۴-۱. رسوایی بزرگ در لیگ ملی بیسیال در سال ۲۰۱۷.....	۲۸۳
۵-۱. رسوایی دوپینگ توسط ورزشکاران آمریکایی در میادین مختلف ورزش.....	۲۸۳
۶-۱. رسوایی سوءاستفاده جنسی در ژیمناستیک ایالات متحده آمریکا.....	۲۸۴
نتیجه‌گیری.....	۲۸۴
منابع.....	۲۸۵
مقاله پانزدهم: بررسی ریشه‌های افول آمریکا در تزلیب بشریت به حیوانات / حمید رضا دهقان نیری .	۲۸۷
چکیده.....	۲۸۷
مقدمه و بیان مسئله.....	۲۸۸

۲۰ □ افول و زوال ایالات متحده آمریکا (دیدگاه‌ها و راهبردها)؛ سال شمار (۱)

۲۹۲	نتیجه‌گیری.
۲۹۳	منابع.
مقاله شانزدهم: پیش‌بینی افول آمریکا از افق حکمت علوی؛ شاخص‌شناسی اقتدار اجتماعی /	
۲۹۵	دکتر رضا محمدزاده.
۲۹۵	چکیده.
۲۹۶	مقدمه.
۲۹۷	۱. مفهوم کلیدی «دولت» در کلمات امیرالمؤمنین (علیهم السلام) معادل با اقتدار اجتماعی.
۲۹۹	۲. افول شناسی در حکمت علوی.
۲۹۹	۲-۱. عوامل پایداری و شکوفایی اقتدار اجتماعی.
۲۹۹	۲-۱-۱. تأثیر حق در جامعه.
۳۰۰	۲-۱-۲. تنظیم صحیح روابط سالم اجتماعی.
۳۰۱	۳-۱-۱. اتصال میان اقتدار اجتماعی و اقتدار الوهی و مسئولیت‌های ناشی از آن.
۳۰۱	۴-۱-۱. روانسازی و تسهیل جاری‌سازی اقدام و عمل اجتماعی.
۳۰۲	۵-۱-۱-۲. مکانیسم پاسداری و حراست از ارزش‌ها و نقاط قوت اقتدار اجتماعی.
۳۰۲	۲-۱-۲. عوامل افول و سقوط اقتدار اجتماعی.
۳۰۲	۳-۱-۲. خوارکردی اجتماعی.
۳۰۳	۴-۲-۱-۲. چهارگانه واپس روی.
۳۰۳	نتیجه‌گیری.
۳۰۴	یادداشت‌ها.
۳۰۵	منابع.
مقاله هفدهم: ترامپیسم، مهری زرد بر رؤیای سبز آمریکایی! / علیرضا روش‌ضمیر.	
۳۰۷	چکیده.
۳۰۸	مقدمه.
۳۱۲	۱. گتسی بزرگ.
۳۱۲	۲. مرگ دست فروش.
۳۱۴	۳. نتیجه‌گیری پیشگویانه.
۳۱۶	منابع.

مقاله هجدهم: لا احِبُّ الْأَقْلِين: تأمُّلٌ در افول و زوال آمریکا / دکتر ابوالفضل بهادری اصطهباناتی	۳۱۷
چکیده	۳۱۷
مقدمه و بیان مسئله	۳۱۸
نتیجه‌گیری	۳۲۰
یادداشت‌ها	۳۲۱
منابع	۳۲۱

بخش چهارم: افول و زوال حقوقی ایالات متحده آمریکا

مقاله نوزدهم: ارزیابی عدالت در سیاست جنایی ایالات متحده آمریکا / دکتر جعفر صادق منش	۳۲۵
چکیده	۳۲۵
مقدمه	۳۲۶
۱. چیستی و انواع سیاست جنایی	۳۲۶
۱-۱. چیستی سیاست جنایی	۳۲۶
۲-۱. انواع سیاست جنایی	۳۲۷
۱-۲-۱. سیاست جنایی تقنینی	۳۲۷
۱-۲-۲. سیاست جنایی قضایی	۳۲۷
۱-۲-۳. سیاست جنایی اجرایی	۳۲۸
۲. سیاست جنایی تقنینی آمریکا در سنجه عدالت	۳۲۹
۲-۱. جرم‌انگاری عادلانه	۳۳۰
۲-۲. عدالت در کیفرگذاری	۳۳۱
۲-۳. قانون‌گذاری عادلانه در طراحی نظام قضایی	۳۳۳
۳. عدالت در سیاست جنایی قضایی	۳۳۵
۳-۱. عدالت در کیفرگزینی	۳۳۶
۳-۲. عدالت در توصل به نهادهای ارفاقي	۳۳۸
۳-۳. عدالت در سیاست جنایی اجرایی	۳۴۰
نتیجه‌گیری	۳۴۱
یادداشت‌ها	۳۴۱
منابع	۳۴۴

۲۲ □ افول و زوال ایالات متحده آمریکا

مقاله بیستم: سناریوهای افول هژمونی آمریکا: مطالعه موردی سیاست واقع‌گرایی تهاجمی و نقض حقوق بشر / اینس اسدی و فاطمه جمشیدی.....	۳۴۷
چکیده.....	۳۴۷
مقدمه.....	۳۴۸
۱. روابط دوچانبه آمریکا و اسرائیل.....	۳۴۸
۲. محور اصلی سیاست خارجی اسرائیل.....	۳۴۹
۱-۱. راهبرد نظامی اسرائیل.....	۳۵۰
۱-۱-۱. ماهیت رژیم.....	۳۵۰
۱-۱-۲. تصویر تهدید.....	۳۵۰
۱-۱-۳. موقعیت بین‌المللی.....	۳۵۰
۱-۱-۴. جغرافیا.....	۳۵۰
۱-۱-۵. جمعیت.....	۳۵۰
۱-۱-۶. عوامل اقتصادی.....	۳۵۰
۱-۱-۷. ملاحظات داخلی.....	۳۵۰
۱-۲. نقض حقوق بشر از جانب اسرائیل.....	۳۵۱
۳. سیاست واقع‌گرایی تهاجمی در آمریکا.....	۳۵۴
۳-۱. نقض حقوق بشر از جانب آمریکا.....	۳۵۶
۳-۲. فرصلهای جمهوری اسلامی ایران.....	۳۵۸
۳۵۹ .....نتیجه‌گیری.	۳۵۹
۳۶۰ .....منابع	۳۶۰

بخش پنجم: افول و زوال اقتصادی ایالات متحده آمریکا

مقاله بیست و یکم: نشانه‌شناسی افول آمریکا در بستر تناسبات سرمایه‌داری معاصر / دکتر احمد بیگلری.....	۳۶۵
چکیده.....	۳۶۵
مقدمه و بیان مسئله.....	۳۶۶
نتیجه‌گیری.....	۳۶۹
منابع.....	۳۷۰

مقاله بیست و دوم: افول آمریکا؛ رهیافت اقتصاد سیاسی بین الملل / دکتر داود کریمی پور.....	۳۷۱
چکیده	۳۷۱
مقدمه	۳۷۲
۱. افول هژمونی در اقتصاد سیاسی بین الملل	۳۷۲
۲. بحران مالی سال ۲۰۰۸	۳۷۴
۳. کاهش تعهدات فرامنطقه‌ای نظامی و امنیتی آمریکا	۳۷۵
۴. جنگ تجاری با چین	۳۷۶
نتیجه‌گیری	۳۷۷
منابع	۳۷۸

بخش ششم: افول و زوال مدیریت و حکمرانی ایالات متحده آمریکا

مقاله بیست و سوم: تأثیر رهبران موقعیتی و واکنشی بر تشدید روند افول جایگاه هژمونیک آمریکا / دکتر حسین آجورلو.....	۳۸۱
چکیده	۳۸۱
مقدمه	۳۸۲
۱. اهمیت جایگاه رهبری و رهیافت‌های مرتبط با آن	۳۸۳
۱-۱. رهیافت خصوصیات ویژه	۳۸۵
۱-۲. رهیافت رفتاری رهبری	۳۸۵
۱-۳. رهیافت رهبری منطبق بر موقعیت	۳۸۶
۱-۴. رهیافت رهبری تحول‌گرا	۳۸۶
۲. توان کم رهبری آمریکا برای اجماع‌سازی داخلی و بین المللی	۳۸۶
۳. رهبری کنونی آمریکا و نداشتن چشم‌انداز روشن برای آینده	۳۹۰
۴. خودشیفتگی، مانعی در ارتقای ویژگی‌های رهبری تحول‌گرا	۳۹۱
۵. کمبود افراد مؤثر و کارشناس در کنار رهبری کنونی آمریکا	۳۹۲
نتیجه‌گیری	۳۹۳
منابع	۳۹۴

فهرست جدول‌ها

جدول ۵-۱: نشریات و خبرگزاری‌های مورد بررسی.....	۱۳۳
جدول ۵-۲: کلمات پر تکرار در مطبوعات.....	۱۳۴
جدول ۵-۳: جملات و عبارات نمونه از مطبوعات مختلف.....	۱۳۶
جدول ۱۰-۱: رویکردهای پژوهشی مختلف به نظریه تصویر.....	۱۹۲
جدول ۱۰-۲: وضعیت افول قدرت نرم آمریکا در دوره ریاست جمهوری ترامپ.....	۱۹۷
جدول ۱۲-۱: متوسط نرخ رشد سالانه GNP واقعی (به درصد).....	۲۳۲
جدول ۱۲-۲: تخصیص تقریبی از تولید ناخالص ملی.....	۲۳۶
جدول ۱۲-۳: مقایسه هزینه‌های دفاعی چین و آمریکا (۲۰۱۸-۲۰۰۹).....	۲۵۴
جدول ۱۳-۱: درصد جمعیت یهودی ایالت‌های مختلف آمریکا.....	۲۷۰
جدول ۲۳-۱: مقایسه ویژگی‌های رهبران کاریزما و غیر کاریزما با ترامپ.....	۳۸۸
جدول ۲۳-۲: مقایسه رهبری بدون چشم انداز و با چشم انداز و ترامپ.....	۳۹۱

فهرست شکل

شکل ۱-۱۲: پایگاه‌ها و مناطق درگیری نیروهای نظامی آمریکا در جهان.....	۲۵۶
--	-----

فهرست نمودارها

نمودار ۱-۱: میزان فساد دولتی در ایالت‌های مختلف آمریکا در بین هر ده هزار نفر (۱۹۷۶-۲۰۱۸).....	۸۶
نمودار ۱-۴: نگرش مردم جهان به آمریکا از سال ۲۰۰۵ تا سال ۲۰۱۷.....	۱۲۰
نمودار ۱-۵: فراوانی کلمات و عبارات در خبرگزاری FOX NEWS.....	۱۳۴
نمودار ۲-۵: فراوانی کلمات و عبارات در خبرگزاری NEW YORK TIMES.....	۱۳۴
نمودار ۳-۵: فراوانی کلمات و عبارات در خبرگزاری LOS ANGELES TIMES.....	۱۳۵

نمودار ۴-۵: فراوانی کلمات و عبارات در خبرگزاری USA TODAY	۱۳۵
نمودار ۵-۵: فراوانی کلمات و عبارات در خبرگزاری THE GUARDIAN	۱۳۵
نمودار ۶-۵: فراوانی کلمات و عبارات در خبرگزاری THE NEW EUROPEAN	۱۳۶
نمودار ۷-۵: فراوانی کلمات و عبارات در دیگر خبرگزاری‌ها	۱۳۶
نمودار ۱-۷: تعداد تخت‌های بیمارستانی به ازای هر ۱۰۰۰ نفر	۱۵۸
نمودار ۲-۷: هزینه‌های درمان در آمریکا	۱۵۹
نمودار ۱-۱۰: رتبه‌بندی رهبران جهان و میانگین درصد پذیرش آنان	۲۰۱
نمودار ۲-۱۰: رتبه‌بندی میزان پذیرش رهبری آمریکا در میان مردم اروپا	۲۰۲
نمودار ۳-۱۰: رتبه‌بندی میزان پذیرش رهبری آمریکا در قاره آمریکا	۲۰۳
نمودار ۴-۱۰: رتبه‌بندی میزان پذیرش رهبری آمریکا در میان مردم آسیا	۲۰۴
نمودار ۱-۱۲: مقایسه تولید ناخالص ملی چین و آمریکا (۲۰۲۰-۱۹۸۰)	۲۴۸
نمودار ۲-۱۲: مقایسه شاخص برابری قدرت خرید چین و آمریکا (۲۰۲۰-۱۹۸۰)	۲۴۹
نمودار ۳-۱۲: روند افزایشی بدھی دولت فدرال (۱۹۷۰-۲۰۲۰)	۲۵۰
نمودار ۴-۱۲: مقایسه سرمایه‌گذاری چین و آمریکا در تحقیق و توسعه (۱۹۹۰-۲۰۲۵)	۲۵۰
نمودار ۵-۱۲: هزینه‌های نظامی آمریکا (۱۹۴۰-۲۰۱۰)	۲۵۱
نمودار ۶-۱۲: هزینه‌های دفاعی آمریکا (۱۹۸۰-۲۰۲۰)	۲۵۲
نمودار ۷-۱۲: هزینه‌های دفاعی آمریکا بر اساس سهم از تولید ناخالص ملی (۱۹۴۰-۲۰۲۰)	۲۵۳
نمودار ۸-۱۲: مقایسه هزینه‌های دفاعی چین و آمریکا (۲۰۱۰-۲۰۲۰)	۲۵۴
نمودار ۹-۱۲: مقایسه هزینه‌های دفاعی چین و آمریکا (۲۰۱۸-۲۰۱۰)	۲۵۵
نمودار ۱۰-۱۲: مقایسه میزان مشارکت آمریکا و سایر اعضا در بودجه سالانه ناتو (۲۰۱۹-۲۰۰۷)	۲۵۷
نمودار ۱۱-۱۲: میزان پشتیبانی جهانی از رهبری آمریکا (۲۰۰۷-۱۹۹۰)	۲۵۹
نمودار ۱۲-۱۲: دیدگاه مردم آمریکا در مورد برابری حقوق سیاهان و سفیدپوست‌ها	۲۶۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَلَقَدْ أَتَيْنَا دَأْوَدَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا لِلَّهِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
فَضَلَّنَا عَلَىٰ كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ
(قرآن کریم، سوره مبارکه النمل / آیه شریفه ۱۵)

سخن ناشر

رسالت و مأموریت دانشگاه امام صادق (ع) «تولید علوم انسانی اسلامی» و «تریبیت نیروی درجه یک برای نظام» (که در راهبردهای ابلاغی مقام معظم رهبری مدظلله تعیین شده) است. اثربخشی علوم انسانی از مبانی معرفتی و نقش معارف اسلامی در تحول علوم انسانی، دانشگاه را بر آن داشت که به طراحی نو و بازمهندسی نظام آموزشی و پژوهشی جهت پاسخ‌گویی به نیازهای نوظهور انقلاب، نظام اسلامی و تربیت اسلامی به عنوان یک اصل محوری برای تحقق مأموریت خویش پردازد و بر این باور است که علم توانم با ترکیه نفس می‌تواند هوتیت جامعه را متأثر در مسیر تعالی و رشد قرار دهد.

از این حیث «تریبیت» را می‌توان مقوله‌ای محوری یاد نمود که وظایف و کارویژه‌های دانشگاه، در چهارچوب آن معنا می‌باشد؛ زیرا که «علم» بدون «ترکیه» بیش از آنکه ابزاری در مسیر تعالی و اصلاح امور جامعه باشد، عاملی مشکل‌ساز خواهد بود که سازمان و هویت جامعه را متاثر و دگرگون می‌سازد. از سوی دیگر «سیاست‌ها» تابع اصول و مبادی علمی هستند و نمی‌توان منکر این تجربه تاریخی شد که استواری و کارآمدی سیاست‌ها در گرو انجام پژوهش‌های علمی و بهره‌مندی از نتایج آن‌هاست. از این منظر پیشگامان عرصه علم و پژوهش، راهبران اصلی جریان‌های فکری و اجرایی به حساب می‌آیند و نمی‌توان آینده درخشانی را بدون توانایی‌های علمی - پژوهشی رقم زد و سخن از «مرجعیت علمی» در واقع پاسخ‌گویی به این نیاز بنیادین است.

دانشگاه امام صادق (ع) درواقع یک الگوی عملی برای تحقق ایده دانشگاه اسلامی در شرایط جهان معاصر است. الگویی که هم‌اکنون ثمرات نیکوی آن در فضای ملی و بین‌المللی قابل مشاهده

۲۸ □ افول و زوال ایالات متحده آمریکا (دیدگاه‌ها و راهبردها)؛ سال شمار (۱)

است. طبعاً آنچه حاصل آمده محصول نیت خالصانه و جهاد علمی مستمر مجموعه بنیان‌گذاران و دانش‌آموختگان این نهاد است که امید می‌رود با انتکاء به تأییدات الهی وتلاش همه‌جانبه اساتید، دانشجویان و مدیران دانشگاه، بتواند به مرجعی تمام عیار در گستره جهانی تبدیل گردد.

معاونت پژوهشی دانشگاه امام صادق (عائیل) با توجه به شرایط، امکانات و نیازمندی جامعه در مقطع کنونی با طرحی جامع نسبت به معرفی دستاوردهای پژوهشی دانشگاه، ارزیابی سازمانی - کارکردی آنها و بالاخره تحلیل شرایط آتی اقدام نموده که نتایج این پژوهش‌ها در قالب کتاب، گزارش، نشریات علمی و... تقدیم علاقه‌مندان می‌گردد. هدف از این اقدام - ضمن قدردانی از تلاش خالصانه تمام کسانی که با آرمان و اندیشه‌ای بزرگ و ادعایی اندک در این راه گام نهادند - درک کاستی‌ها و اصلاح آنها است تا این طریق زمینه پرورش نسل جوان و علاقه‌مند به طی این طریق نیز فراهم گردد؛ هدفی بزرگ که در نهایت مرجعیت مکتب علمی امام صادق (عائیل) را در گستره بین‌المللی به همراه خواهد داشت. (انشاء الله)

وَلَلَّهِ الْحَمْدُ
معاونت پژوهشی دانشگاه

سخن آغازین:

دفتر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی فرهنگ و اجتماعی وزارت علوم تحقیقات و فناوری

یکی از وظایف مهم نهادهای علمی و فرهنگی، توجه به تحولاتی است که در جوامع انسانی رخداده و بر اثر آن، دگرگونی‌ها و جهت‌گیری‌هایی در بخش‌های مختلف جامعه پدید می‌آید. پایش شایسته و درست این تحولات، تبیین بایسته، ایفاء نقش و چگونگی کنشگری در این زمینه و پیش‌بینی‌های لازم برای اقدامات آینده از جمله نمودهای این مأموریت است. نقش دانشگاه‌ها، بهویژه دانشگاه‌های مأموریت‌محور یا دانشگاه‌های خاص که همزمان به ایفای چند نقش علمی، آموزشی، فرهنگی و اجتماعی می‌پردازند، در این زمینه، چشمگیرتر است.

تعامل میان صفت و ستاد در حوزه آموزش عالی برای بازناسنی این گونه مسائل و تبیین بایسته، علمی و روشنمند آن، نقش پیشگامی جامعه نخبگانی و دانشگاهی را نمایان‌تر می‌سازد. معاونت فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری بهمثابه محور اصلی سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی جهت تقویت نقشه کنشگری فرهنگی - اجتماعی دانشگاه‌ها، چه در درون آن‌ها که مخاطبان اصلی آن دانشجویان هستند، و چه در بیرون که دستاوردهای فرهنگی حاصل آمده از آن، می‌تواند به ارتقای سطح فرهنگ عمومی کمک کند، همواره در صدر اولویت‌ها برای حمایت و رونق بخشیدن به فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی در تعامل با دانشگاه‌ها قرار داشته است.

دفتر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی فرهنگی و اجتماعی این معاونت، بهمثابه اتاق فکر برای دو مأموریت مصريح در عنوان این دفتر، همواره تلاش می‌کند تا با تکیه بر نقش هدایت‌گری و پرهیز از تصدی‌گری، فعالیت‌هایی که به تعمیق نگرش‌ها و بهبود کنش‌های فرهنگی و اجتماعی، و نیز ایجاد جریان‌های سالم اندیشه و تضارب آرا می‌انجامد را مورد حمایت قرار دهد. بنابراین، با وجود

۳۰ □ افول و زوال ایالات متحده آمریکا (دیدگاه‌ها و راهبردها)؛ سال شمار (۱)

محدودیت‌های عِدَّه و عُدَّه خود، با انجام پروژه‌های مرتبط با حوزه مأموریتی که توسط دانشگاه‌ها به اجرا در می‌آید، همراهی می‌نماید.

دانشگاه امام صادق (ع) که از جمله دانشگاه‌های چندماهوریتی و برآمده از انقلاب شکوهمند اسلامی است، به جهت ویژگی‌های فرهنگی آن، می‌تواند همسویی مناسبی با رویکردهای فعالیتی این دفتر داشته باشد. بر همین اساس، امضای تفاهم‌نامه بین دو مجموعه، نشان از اراده جدی در انجام فعالیت‌های مشترک برای تقویت بینانه‌های فرهنگی جامعه دارد.

در روزگار کنونی، با وجود گستردگی ابزارهای امپراتوری رسانه‌ای، نشانه‌های افول و از دست دادن جایگاه ادعا و پندار شده ایالات متحده آمریکا، در حال آشکار شدن است. بر همین اساس، مجموعه حاضر که درآمدی بر بازشناسی جایگاه دولت و نظام حاکمیتی ایالات متحده آمریکا است، اقدامی است در جهت عرضه نگاهی متفاوت به هژمونی قدرت و سلطه در جهان و برون‌رفت از تگنای تسليم در مقابل یکجانبه‌گرایی دولت ایالات متحده آمریکا، بهویژه برای نسل جوان که شاید از کینه‌توزی حاکمیت این کشور با نظام برخاسته از انقلاب اسلامی آشنا بی‌چندانی نداشته و همچنان تصور می‌کنند که آن کشور در همه ابعاد، برتر، موفق و پیشگام است.

برای انجام این همکاری مشترک لازم است از مجموعه مدیران ارشد دانشگاه امام صادق (ع)، بهویژه ریاست محترم و معاونت محترم پژوهشی و فناوری، و نیز استادان ارجمند، جناب آقای دکتر محمد‌هادی همایون، جناب آقای دکتر احمد توانی و جناب آقای دکتر محمد‌حسین شعاعی که با فرهیختگی و احساس مسئولیت، زحمت این کار را پذیرا شده و دشواری‌های آن را بر خود هموار ساخته و نقش هدایت کار را بر عهده داشته و به شایستگی از انجام آن برآمده‌اند، قدردانی نموده و برای همگان از درگاه خداوند توفيق روز افزون طلب نمایم. هرچند هر کار انسانی، به مقتضای سرشت بشری، خالی از نقص و کاستی نیست. همچنین، باید از همراهی همه عزیزان در تولید محتوا و نگارش مقالات، یادداشت‌ها، و نیز عزیزانی که در آماده‌سازی اثر مشارکت داشته‌اند، قدردانی کرده، سرافرازی، تدرستی و موفقیت برای ایشان آرزو نمایم.

مدیرکل دفتر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی فرهنگی و اجتماعی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دکتر مسعود فکری

۱۳۹۹ ماه دی

پیشگفتاز خود گاو ندان ز پهلوی خویش!

❖ «قدرت آمریکا و اقتدار و هیمنه آمریکا در دنیا رو به افول و روبه‌زوال است؛ در طول سال‌ها دائمًا دارد کم می‌شود. آمریکای امروز از آمریکای چهل سال قبل که انقلاب پیروز شد، به مرتب ضعیف‌تر است؛ قدرت آمریکا رو به افول است؛ نکته مهم این است...، این سنت الهی است، اینها محکومند به اینکه ساقط بشوند، محکومند به اینکه افول کنند، زایل بشوند از صحنه قدرت جهانی».

بيانات مقام معظم رهبری مذکوله العالی در دیدار دانش آموزان و دانشجویان. ۱۳۹۷/۰۸/۱۲

❖ صرف نظر از بحث‌های فراوانی که درباره این تعبیر کتابی شده است و می‌شود، گاهی مفهوم برخی از اندیشه‌ها چنان زیبا بیان شده‌اند که در گذر زمان، نه تنها کهنه نمی‌شوند، که پیوسته، فراخور شرایط زمانه و روزگاران، مصاديق نو و تازه‌ای می‌یابند، به گونه‌ای که گاه اعجاب انسان را برمی‌انگیزاند.

یکی از این سخنان حکیمانه و رایج در زبان فارسی که به مرور زمان تبدیل به یک ضرب المثل پرکاربرد نیز شده است، در آغاز این نوشته آمده است.
اصل این سخن، مربوط به داستان رستم و سهراب در شاهنامه فردوسی است؛ آنگاه که سهراب در نبرد با هماورد خود که می‌نماید مردی مبارز است، با بنویی گردآفرید نام، مواجه می‌شود و او نیز به نیرنگ زنانه، از چنگش می‌گریزد و از بالای دژ، تَسَخَّر زنان، خطاب به سهراب می‌گوید:

نباشی بس ایمن به بازوی خویش خورد گاو نادان ز پهلوی خویش!

در این غم‌نامه، سهراپ فریته به بُز و بازوی خویش، تمثیل انسان نادان و کم‌خردی است که از قضا، توانمندی‌های ظاهری او، منشاً نابودی اش خواهد شد، که شد!

آنچه در این باره، به روزگار و زمانه ما مرتبط است، شناخت مصاديق حقیقی مضمون این گونه سخنان حکیمانه است. امروزه یکی از مصاديق واقعی و با مسمای این سخن، دولت و حاکمیت آمریکا و سردمداران جبار آن است؛ آنگاه که سرمست از قدرت پوشالی، با کرنای فریب، آمارهای آماس‌کرده اقتصادی، نظامی و ... خود را در گوشِ هوش جهانیان می‌دمد و شیفتگان خود را نه به سر آب، که به سراب گمراهی و تلهکه رهنمای می‌شود، درحالی که خود نیز روبه فنا و نابودی است. **وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ قَاصِمِ الْجَبَارِينَ، مَبِيرِ الظَّالِمِينَ.**

گاو نادان پریشان روزگاری که این اربه مرگ؛ یعنی دولت تروریست آمریکا را از پس می‌کشد یا به عبارتی، به پیش می‌راند، واقع نیست که هر زده رایی او درباره پهلوی فریبه علم، فناوری، جنگ‌افزار و اقتصاد آن کشور، زودا که مایه تباہی آن بی‌سامان به‌ظاهر سامان و پنهان منحوس ظاهراً متبدّن و گرگ‌های جهش یافه‌اش را فراهم خواهد ساخت. الحمد لله الذي جَعَلَ اعدانا من الْحُمَقاء وَالْجُهَلاء!

آنچه امروز بر انسان‌های رنگین‌پوست این سرزمین می‌رود که البته بر انسانیت می‌رود، بیش از پیش آسیب‌پذیری حباب نظریات مرصع مغرب‌زمین و مجموعه توانمندی‌ها و برتری‌های بر ساخته و دروغین این حاکمیت شیطانی را هویدا ساخته است که با انداز مقاومت و پایداری، هر آینه طعم بوار و نابودی را خواهد چشید و این ظلم ساختاری ریشه‌دانده از اعمق تاریخ منحوس این سرزمین، و تبعات ویرانگر آن که بر هیچ‌یک از شیوه‌های اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و ... این جرثومه فساد، ابقا نخواهد کرد، چونان پژواکی سهمگین، به سوی خود او باز خواهد گشت و توهم فرهنگ و تدبّن تصنیع آنان را از بین خواهد برد.

الگوی تمدنی اومانیسم محور که روزگاری در اصالت دادن به انسان، خدا را به پستوی فراموشی سپرده بود، حال خود، گرگ همان انسان شده است و سرمست از رجعت دوباره به جدائزادی، گردن‌کشی می‌کند. کاستی‌های جهان‌بینی مغرب‌زمین و الگوی به‌ظاهر توسعه‌یافته آمریکایی آن، آشکار شده است و این دُمل چرکین، بالاخره سر بازکرده است و بوی تعفّن آن احوال جهانی را ناخوش کرده است.

نشانه‌های پایان ذلتبار هیمنه آمریکای ایمن و فریته به بازوی فناوری، اقتصاد، سیاست، جنگ‌افزار و ..., هویدا شده است و این ابرقدرت پوشالی و شیر پشمین، در شُرف آسیب‌پذیری

جدی از همین توانمندی‌ها و مزیت‌های ظاهراً برتر است و عنقریب، به حکم إذا تمَّ أمرُ، دنا نقصه، نه تنها سیطره و سرفرازی نیم‌بند خود را از دست خواهد داد که هر آینه، سرنگون نیز خواهد شد. ان شاء الله.

صادف با ایام ساماندهی این اثر، درحالی‌که طشت رسوایی ایالات متحده آمریکا، از بام افتاده است و کوس رسوایی آن‌ها زده شده است، شاهد تنزل فزاینده هیمنه این کشور، و ان شاء الله،

افول و زوال بیش از پیش آن هستیم. بدراستی، الیس الصُّبْح بقربِ؟!

بر جسته کردن تصویر حقیقی وضعیت آشفته این کشور و مآلَّا، الگوزدایی از آن، می‌تواند رسالت کنونی هر آزاده‌ای در سراسر عالم؛ بهویژه آزادمردان ایران اسلامی باشد. در گام دوم انقلاب اسلامی، به طریق اولی، از اهل علم، انتظار می‌رود که با رویکردهای اسلامی، انقلابی و جهادی، و با استفاده از همه ظرفیت‌های موجود علمی، هنری، ادبی و ...، در سطح ملّی، منطقه‌ای و بین‌المللی، جهت تبیین و افشاری این چهره منکوب از آمریکایی جنایتکار، استوار و نستوه، فعالانه وارد کارزار نرم فرهنگی و تمدنی شوند و با حول و قوه الهی، مقدمات ازالت این غدّه سلطانی بدخیم را از پنهان گیتی، بیش از پیش فراهم سازند.

بر اساس این، یکی از مظاہر مرجعیت دانشگاه امام صادق (ع)، واکنش علمی و بهنگام نسبت به وقایع مهم ملّی، منطقه‌ای و جهانی است. این دانشگاه مرجع اسلامی با توجه به وضعیت کنونی ایالات متحده آمریکا و با هدف انتشار تصویر و روایت جدید از این کشور، از طریق فراخوان علمی «حباب رنگین» و با موضوع «افول و زوال ایالات متحده آمریکا»، در سطوح گوناگون سیاسی، اجتماعی، حقوقی، اقتصادی، مدیریتی و ...، در تراز رویکردها و دغدغه‌های مقام معظم رهبری منطقه‌العالی، اقدام به دریافت یادداشت‌ها و مقالات استادان و دانشجویان ارجمند نمود که پس از ارزیابی نهایی، برآیند آن، کتابی شد با عنوان «افول و زوال ایالات متحده آمریکا، سال‌شمار (۱)؛ دیدگاه‌ها و راهبردها».

در این مجموعه، علاوه بر آثار استادان و دانشجویان دانشگاه امام صادق (ع)، از دانش و آگاهی جمع گرانقدری از استادان و صاحب‌نظران دیگر مراکز علمی کشور نیز بهره‌مند شده‌ایم که به طور اجمالی در زیر آمده است.

باید توجه داشت که هرچند مجموعه آثار، با توجه به نام اثر، بر اساس الفبای فارسی فهرست‌بندی شده‌اند، اما اولین مقاله از آنجا که از منظر قرآنی به موضوع «افول و زوال تمدنی ایالات متحده آمریکا» پرداخته است، تبرکاً در جایگاه اولین مقاله قرار گرفته و مابقی آثار، با همان ترتیب الفبایی است:

□ افول و زوال ایالات متحده آمریکا (دیدگاه‌ها و راهبردها)؛ سال‌شمار (۱)

بخش اول: در این بخش با ۴ مقاله و ۵ یادداشت به موضوع افول و زوال تمدنی ایالات متحده آمریکا پرداخته شده است:

۱. نشانه‌شناسی افول تمدن آمریکایی در قرآن کریم

دکتر محمد عترت‌دوست، استادیار گروه الهیات دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، در این مقاله، این گونه بیان می‌دارد که: «نگاهی گذرا به تاریخ جوامع بشری به خوبی روشن می‌سازد که تمدن‌ها همانند انسان‌ها، زاده می‌شوند، به بالندگی و رشد می‌رسند و به خاطر علل و عواملی درونی یا بیرونی از هم فرو می‌پاشند و می‌میرند. مرگ تمدن‌ها، امری است که تاریخ از آن بسیار سخن گفته و از آن به تمدن‌های فراموش شده یا معدوم یاد شده است. خداوند متعال در قرآن کریم نیز با ذکر نشانه‌هایی، علل و عوامل انحطاط تمدن‌ها را جهت عبرت گرفتن بیان کرده و نسبت به عاقب و سرانجام این امور هشدار داده است. ایشان در ادامه بحث نیز معتقد هستند که: «بدیهی است ملت‌ها و تمدن‌هایی که دارای چنین نشانه‌هایی باشند، محکوم به زوال و نابودی بوده و معدوم خواهند شد، چرا که قوانین و سنت‌الهی حتمی بوده و تحلف ناپذیر است». در این مقاله تلاش شده تا با مراجعه به آیات قرآن کریم و استخراج عوامل انحطاط تمدن‌ها و دسته‌بندی آن‌ها در سه حوزه اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی، به نشانه‌شناسی عوامل انحطاط تمدن آمریکایی پرداخته و چگونگی زوال و نابودی این تمدن بر اساس قوانین و سنت‌الهی در قرآن کریم، بیان شود. تحلیل گزارش‌های معتبر در رابطه با تکذیب ادیان و پیامبران الهی، تفرقه، ظلم، استکبار، خودباختگی فرهنگی، فساد، معاملات اقتصادی نادرست و تجمل گرایی از جمله عواملی است که در این مقاله به مثابه نشانه‌های انحطاط تمدن آمریکایی مورد بررسی قرار گرفته است.

۲. آمریکا از اساس صهیونیست زاده شد؛ تحلیل وضعیت امروز و آینده محتموم آمریکا در بازگشت به ریشه‌های شکل‌گیری آن

در این مقاله دکتر محمد‌هادی همایون، استاد تمام دانشگاه امام صادق (ع)، معتقد هستند که: «یکی از روش‌های بررسی و فهم وضعیت و موقعیت کشوری آمریکا، با توجه به نقش محوری آن در تمدن غرب، بازگشت به ریشه‌های تاریخی شکل‌گیری آن و تبیین نسبت آن با فلسفه کلانی است که قرآن کریم برای نظام آفرینش مبتنی بر تقابل دو حزب الله و شیطان گوشزد می‌نماید». براین اساس، ایشان تصریح دارند که: «آمریکا به مثابه شیطان بزرگ در دوره معاصر، بزرگ‌ترین تجلی باطل و مظهر تام حزب شیطان در جهان امروز ما است که بنا بر وعده قطعی قرآن کریم سرنوشتی جز فنا و زوال ندارد». نویسنده در ادامه پس از تبیین ریشه‌های شکل‌گیری آمریکا در

بخشی از نتیجه به تصریح بیان می‌دارند که: «انقلاب اسلامی ایران با جدیت به فرایند تمدن‌سازی مشغول است». ایشان معتقدند که: «انقلاب اسلامی و نظریه ولایت‌فقیه، مبنایی دینی و محکم بود برای ابتدای پایه‌های تمدن نوین اسلامی بر آن. نهضت علمی برخاسته از خودباری مردم این سرزمین، پس از انقلاب اسلامی، امروزه بهشت در جریان است و علی‌رغم همه تهدیدها و تحريم‌ها به حرکت توفنده خود ادامه می‌دهد».

نویسنده در ادامه بحث در مقام جمع‌بندی می‌نویسد: «ایجاد جمهوری مقدس اسلامی در ایران، همان پایگاهی بود که برای استقرار الگوی تمدنی موردنیاز است. تأکید حضرت امام (ر) و مقام معظم ولایت بر ضرورت اصل حفظ نظام، با همین تحلیل صورت می‌گیرد. بر اساس راهبرد اصلی نظام، این الگو، ابتدا باستی در ایران محقق شده و سپس در درجه اول به کشورهای اسلامی و در مرحله بعد به سراسر جهان عرضه شود.

۳. آمریکا علیه آمریکا

دکتر شاکری خوئی، عضو هیئت علمی گروه علوم سیاسی و روابط بین‌الملل دانشگاه آزاد اسلامی تبریز، در این یادداشت در مقدمه‌ای مبسوط چنین نوشته است که: «ظهور ایالات متحده آمریکا در عرصه گیتی و تولّد دولت و ملتی در سرزمین جدید و ناشناخته، توجه بسیاری از متفکران و اندیشمندان را به خود جلب کرد. این کشور در مدتی کوتاه، توانست در عرصه‌های مختلف در جهان پرآشوب دوران معاصر، خودی نشان داده و تبدیل به الگو و نمونه‌ای در میان الگوهای مختلف شود. بنیان‌گذاری اولین قانون اساسی جهان مدرن انقلاب آمریکا و تلاش برای برپایی حکومت قانون، تلاش برای لغو بوده‌داری، و ایجاد حاکمیت مردم، برپایی ملتی تمدن و دهها عنوان دیگر، از جمله میراث آمریکا و آمریکایی‌ها به حساب می‌آید. در کنار چنین داشته‌های فکری و معرفتی، آمریکا به مثابه کشوری صاحب علم با اقتصاد قوی و تکنولوژی و فناوری‌های به‌روز، در عرصه‌های مختلف علوم مادی، خود را به مثابه پیش‌قرابوں تمدن غرب و دنیا متجدد و علی‌الخصوص در قرن بیست و بعد از جنگ جهانی دوم، معرفی کرد. چنین عقبه و جایگاهی، آمریکایی‌ها را مجاب می‌کرد که بذعنم خویش، خود را متمایز و منحصر به‌فرد، بدانند و چنین امری برآن‌ها بازنموده شده بود که آن‌ها رسالتی داشته و این رسالت از خاص و استثنایی بودن آن‌ها نشئت می‌گیرد. چنین تگریش و بینشی که دائمًا در عرصه سیاسی و به تعبیر «آنتونیو گرامشی» در جامعه مدنی آمریکا تولید و بازتولید می‌شد، ذهنیت حاکم بر سیاست‌مداران و شهروندان آمریکایی در دهه‌ها و سال‌های متتمادی بوده است. از این پدیده، تعبیر به ایده‌ها و ارزش‌های آمریکایی و به تعبیر دیگر، روح آمریکایی شده است». نویسنده در ادامه یادداشت خود معتقد است که: «دادستان